Lietas arhīva Nr. C-3926-21/32
ECLI:LV:ZRT:2021:0915.C73392621.4.S

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2021.gada 15.septembrī

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis V.Muižnieks,
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras civillietu SIA /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA /Nosaukums A/ (turpmāk arī – "prasītāja") prasībā pret /pers. A/ (turpmāk arī - "atbildētājs") par naudas piedziņu prasības priekšmets norādīts parāda piedziņa.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ atbildētāja, un aizdevējs AS "Nomo.lv" (turpmāk – "Cedents"), noslēdza nomas līgumu Nr./numurs/ (turpmāk – "līgums"), saskaņā ar ko Cedents atbildētājai iznomā preci/nosaukums/. Puses vienojas, ka nomas preces vērtība ir 722,88 *euro*, nomas periods 26 mēneši. Parakstot līgumu, atbildētāja pieņēma un, pamatojoties uz līguma noteikumiem, ieguva faktiskā valdījumā un lietošanā preci. Pēc līguma parakstīšanas atbildētāja uzņēmās zaudējumu risku par preci.

Saskaņā ar līguma noteikumiem atbildētājs apņēmās maksāt ikmēneša nomas maksu. Atbildētājs saistības neizpildīja un prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma. Saskaņā ar līgumu atbildētājam pienākumu maksāt nokavējuma procentus 0.5% apmērā no laikā nenomaksātās summas par katru kavējuma dienu. Aprēķinātie nokavējuma procenti līguma vienpusējas izbeigšanas dienā (/datums/) ir 21,60 *euro*.

Norāda, ka atbildētājs preci nav nodevis, bet turpina to lietot. Prasītājs piemērojot atbildētājam labvēlīgākus nosacījumus neprasa līgumsodu preces vērtībā, bet to ir samazinājis.

Pamatojoties uz Civillikuma (turpmāk - "CL") 1., 1587.,1589., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1662., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1763., 1765., 1770., 1773. 1775., 1779., 1793., 1801., 1828., 1832., 1838., 1811., 1934., 1943., 1946., 2021.pantu un Civilprocesa likuma (turpmāk - "CPL") 1., 24., 26., 34., 39., 41., 127., 128., 129., 134., 195., 406^6 pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja parādu 1074,64 *euro*, t.sk., galveno parādu 739,88 *euro* apmērā, t.sk., parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus 17 *euro*; līgumiskos nokavējuma procentus par maksājumu kavējumu par laiku līdz /datums/21,60 *euro;* likumiskos procentus par laika periodu no /datums/līdz /datums/240,87 *euro;* līgumsodu par preces neatgriešanu par laiku līdz /datums/72,29 *euro* apmērā un tiesas izdevumus.

Prasība iesniegta tiesā /datums/, un /datums/iesniegti prasības pieteikuma precizējumi.

/datums/saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta pirmo daļu atbildētājam uz viņa deklarēto dzīves vietu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts nosakot termiņu rakstveida paskaidrojuma sniegšanai līdz /datums/(lietas 54.lapa).

Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību.

Motīvu daļa

Pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība pret atbildētāju ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

/datums/noslēgts nomas līgums Nr./numurs/ (lietas 50.lapa) starp AS "Nomo.lv" un atbildētāju (tobrīd – /pers.A/). Saskaņā ar līguma nosacījumiem Cedents atbildētājam iznomā tālruni /nosaukums/, paredzot veikt regulārus nomas maksājumus. Tādejādi tika nodibināta saistība, atbildētājam iegūstot kustamas mantas lietošanas tiesības un pienākumu veikt noteiktus maksājumus. Turklāt atbildētājam paredzētas mantas izpirkuma tiesības.

Saskaņā ar CL 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. CL 1590.pants paredz katrai pusei prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Atbildētājs nav izpildījis saistības un prasītāja veiktajā parāda aprēķinā norādīts tā apmērs. Saskaņā ar CL 1838.pantu, samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo. Pierādījumus samaksas veikšanai, iebildumus pret celto prasību atbildētājs tiesā nav iesniedzis.

Atbildētājs nav veicis noteiktos maksājumus atbilstoši līguma nosacījumiem, tāpēc pamatots ir prasījums par pamatparāda piedziņu 722,88 *euro.*

CL 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas uz tiesisku darījumu vai uz likuma. Līguma 9.1.punktā noteikts atbildētāja pienākums maksāt kavējuma procentus 0,5 % apmērā no laikā nenomaksātās summas par katru nokavējuma dienu.

Atbildētājam neveicot maksājumus, bija pamats aprēķināt kavējuma procentus un ir pamatots prasījums par to piedziņu 21,60 *euro.*

CL 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Līguma II daļas Vispārējo nomas noteikumu 10.2.1.punkts paredz iznomātājam tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja Nomnieks nav veicis termiņā noteikto maksājumu un kavējums ilgst vismaz 10 dienas (lietas 50.lapa).

/datums/ atbildētājam nosūtīts (lietas 15.lapa) rakstveida paziņojums par līguma izbeigšanu, lūdzot līdz /datums/nodot iznomāto lietu un veikt visus maksājumus (lietas 14.lapa). Tādejādi iznomātājs izmantoja pielīgtās tiesības un vienpusēji atkāpās no līguma.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja arī līgumsodu 72,29 *euro*. Turklāt norādīts, ka tieši piemērojot līgumā noteikto līgumsoda apmēru, tas būtu nesamērīgs. Tādēļ prasītājs, saskaņā ar Civillikuma 1716.panta trešo daļu, labas ticības, samērīguma un dispozitivitātes principiem, aprobežo līgumsoda pieaugumu 10% apmērā no galvenā parāda 722,88 *euro* un pieprasa no atbildētāja līgumsodu uz /datums/- 72,29 *euro*.

Saskaņā ar CL 1716.pantu līgumsods ir pamet̄ums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar līguma 9.10.punktu gadījumā, ja atbilstoši līguma nosacījumiem, nomnieks neatgriež preci tad nomnieks maksā iznomātājam līgumsodu preces vērtībā (lietas 50.lapa).

Tātad līgumā šāda saistība pielīgta. Pats prasītājs to vērtē kā nesamērīgu pēc aprēķinātā apmēra. Taču arī sekas tam var būt nesamērīgas prasot

gan veikt maksājumus par mantas vērtību, gan līgumsodu par mantas vērtību.

Taču CL 1722.panta pirmā daļa paredz līgumsoda piedziņas apmēra ierobežojumu - līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža.

Šajā gadījumā piedzenamo procentu summa pārsniedz līgumsoda apmēru. Tātad prasītāja var prasīt piedzīt tikai aprēķinātos procentus un prasījums par līgumsoda piedziņu noraidāms.

Saskaņā ar CL 1801.pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. CL 1805.pants nosaka, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

Saskaņā ar CL 1805. pantu Cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

/datums/starp Cedentu un SIA "/NosaukumsA/", tika noslēgts Cesijas līgums un prasītājs ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju, ar tiesībām prasīt galveno parādu un visus blakus prasījumus, kas izriet no līguma. Atbilstoši noslēgtā Cesijas līguma noteikumiem, prasījuma tiesības pārgāja /datums/

Saskaņā ar CL 1759.panta 1.punktu, procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs.

Saskaņā ar CPL 1765.panta otrās daļas nosacījumiem, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tie ir seši no simta gadā. Tie arī piemērojami saistībās ar patērētāju. Tātad prasītājai ir tiesības prasīt piedzīt likumiskos procentus par norādīto periodu pēc atkāpšanās no līguma.

Ministru kabineta 29.01.2013. noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktā norādīts, ka tikai parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst šādam pieļaujamam apmēram:

2.1. par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, – kopā ne vairāk kā 7 *euro*;

2.2. par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām – kopā ne vairāk kā 10 *euro* parāda atgūšanas procesā, līdz parādnieks izpildījis maksājuma saistības pret parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju vai kreditoru.

/datums/parādniekam nosūtīts rakstisks paziņojums, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības (lietas 42. un 45.lapa). Tas atbilst Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 7.panta pirmās daļas nosacījumiem un par to prasītājai atlīdzināmi izdevumi 7 *euro*. Parādniekam regulāri nosūtīti vēl vairāki paziņojumi par cesiju un saistību izpildi, kuros sniegta informācija par saistību apjomu un lūgts veikt parādsaistību izpildi (lietas 40.,41., 43.,44., 46.-49.lapa). Par šīm parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām ir pamats atlīdzināt prasītājai izdevumus 10 *euro.*

Papildus jānorāda, ka saīsinātā sprieduma pamatojošo normatīvo aktu uzskaitījumā kļūdaini norādīts CL 1943. un 1946.pants, pamatojoties uz prasības pieteikumā norādīto pamatojumu. Minētās normas šajās tiesiskajās attiecībās nav piemērojamas.

Saskaņā ar CPL 195.pantu un atbilstoši CL 1765.panta nosacījumiem, prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatkapitāla summas.

Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājas samaksāto tiesas izdevumu summa ir 166,67 *euro*. To veido samaksātā valsts nodeva **161,20** *euro* (lietas 8.-9.lapa), un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,47 *euro* (lietas 10.lapa).

Prasība apmierināta 93,27 % apmērā, tāpēc prasītājas labā no atbildētāja piedzenami samaksātā tiesas izdevumu daļa 155,45 *euro* apmērā.

Ievērojot CPL 204.^{1} panta pirmo daļu, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otrā daļa paredz, ka tiesa, izskatot civillietas un lemjot par sprieduma labprātīgas izpildes termiņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, var to noteikt ne garāku par 60 dienām, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Piedzenamā summa no fiziskās personas pārsniedz noteiktās minimālas mēneša algas apmēru, tāpēc ir samērīgi noteikt garāku to labprātīgas izpildes laiku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, 190.-195., 204.^{1} un 250.^{26} pantu, tiesa

nosprieda

1. Prasību apmierināt daļēji.

2. Piedzīt no /pers. A/, /personas kods/, par labu SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/:

- galveno parādu 722,88 *euro*;
- līgumiskos procentus 21,60 *euro* par laiku no /datums/līdz/datums/;
- likumiskos kavējuma procentus 240,87 *euro* par laiku no /datums/līdz /datums/;
- parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro*;
- samaksāto tiesas izdevumu daļu 155,45 *euro;*

kopā 1157,80 *euro* (viens tūkstotis viens simts piecdesmit septiņi *euro* un 80 centi).

3. Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 72,29 *euro* piedziņu.

4. Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no pamatparāda summas.

5. Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

5.1. Prasītājas labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama AS "Swedbank" konta Nr./konta numurs/.

Pilns spriedums sagatavots 2021.gada 15.oktobrī. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, 20 dienu laikā no 2021.gada 15.oktobra, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā Jēkabpilī.